

ZRZESZ KASZĘBSKÓ

PISMO LUDU KASZUBSKIEGO

„Zrzesz Kaszëbskô” wychodzi trzy razy w tygodniu.
Dodatek dla kaszubskiej rodziny „Chëcz” ukazuje się w każdym numerze czwartkowym
Prenumerata: Miesięcznie 25 zł. Cena numeru pojedynczego 2 zł.

Redaktor Naczelny: Brunon Richert. Redaguje Kolegium: Jan Rompski, Ignacy Szutenberg, Józef Gniech, Klemens Derc.
Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Zrzesz Kaszëbskô”.
Adres Redakcji i Administracji: Wejherowo, Skrzynka Poczтовая nr. 30.

Rok IX.

Wejherowo, sobota 27 kwietnia 1946 r.

Nr. 50

A szkoda!

W ostatnim numerze naszego pisma donosiliśmy o mającej się odbyć 27 b. m. konferencji działaczy kaszubskich w Wejherowie. Dnia 26 kwietnia do Redakcji „Zrzesz Kaszëbski” wpłynęło pismo starosty morskiego z zawiadomieniem, iż starosta morski nie zezwala na odbycie konferencji działaczy kaszubskich w dniu 27 bm. Dla nas Kaszubów jest to przykre rozczarowanie. Jakże inaczej brzmiałyby zapewnienia i hasła na Kongresie Kaszubskim. Sądzymy, że intencje działaczy kaszubskich, nie zostały należycie zrozumiane.

A szkoda!

Groźba dla pokoju światowego

Koncentracja wojsk generała Franco w Pirenejach Przywódcy hiszpańskiego ruchu oporu potwierdzają oskarżenie Polski

LONDYN. (Obsł. wł.). Specjalny korespondent „News Chronicle” nadał rewelacyjną wiadomość z granicy hiszpańsko-francuskiej. Na niektórych jej odcinkach liczebność wojsk hiszpańskich zbliżona jest do tej, jaka niezbędna jest na pierwszej linii frontu w czasie wojny.

Korespondent brytyjski odbył rozmowy z przywódcami hiszpańskiego ruchu oporu. Potwierdzili oni wszyscy za-

rzuty wysunięte przez Polskę na Radzie Bezpieczeństwa i udzielili szczegółowych informacji dotyczących hitlerowców przebywających w Hiszpanii. Najwięksi zbrodniarze wojenni zajmują się w Hiszpanii ćwiczeniem armii gen. Franco, oraz prowadzą badania nad energią atomową. Czynniki hiszpańskiego ruchu oporu twierdzą, że w zakładach zbrojeniowych w pracach w dzień i noc nad budową bomby atomowej.

Wiadomości pochodzące od naczynych obserwatorów mają duże znaczenie w demaskowaniu reżimu, który zagraża pokojowi i bezpieczeństwu świata.

Minister wojny republikańskiego rządu hiszpańskiego, gen. Sarabia, dostarczył danych, dotyczących nowych fortyfikacji i koncentracji wojsk hiszpańskich na granicy francuskiej. Memoriał gen. Sarabia podaje, że 250 tysięcy żołnierzy stacjonuje w 3 okręgach nadgranicznych. 150 tysięcy żołnierzy skoncentrowano głębiej, a 200 tysięcy w Katalonii.

Podminowano wyłot tunelu w Pirenejach oraz ustawiono artylerię przeciwpancerną. W górach znajdują się liczne gniazda karabinów maszynowych, przygotowane stanowiska dla artylerii, a skały podminowano w celu ewentualnego odcięcia komunikacji. Również ufortyfikowano wzgórza w pobliżu stacji kolejowej w Canfranc. W Panticosa, pod Castielle i wzdłuż rzeki Gallego opuszczono gniazda karabinów i stanowiska artylerii przeciwpancernej wybudowano schrony.

Konferencja ministrów 4-ch mocarstw rozpoczęła obrady

PARYŻ (Obsł. wł.). We czwartek o godz. 10 rano rozpoczęła się w Paryżu konferencja ministrów spraw zagranicznych czterech wielkich mocarstw: Związku Radzieckiego, Stanów Zjednoczonych, W. Brytanii i Francji. Przedstawiciele ministrów jeszcze w czwartek rano omawiali ostatecznie szczegóły przed konferencją.

Minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii Bevin wystartował we czwartek rano z Londynu. Przedstawiciele Zw. Radzieckiego, Mołotow i Wyszyński wyładowali na lotnisku pod Paryżem we środę wieczorem.

Na temat obrad konferencji paryskiej udzielił wywiadu prasie francuski minister spraw zagranicznych Bidault. Powiedział on: Francja będzie służyła wspólnej sprawie, będzie broniła interesów jej powierzonych oraz innych interesów, którym zawsze służyła. Największa z trudności, jaka zarysowuje się na początku konferencji jest sprawa Niemiec.

Stanowi ona kluczowe zagadnienie Europy i świata. Porozumienie w sprawie Niemiec równać się będzie porozumieniu światowemu.

Jak donoszą korespondenci z Paryża rząd Czechosłowacji wystąpił do czterech mocarstw z prośbą o ustalenie granicy między Czechosłowacją a Niemcami na

wypadek, gdyby niemieckie zagadnienia terytorialne rozpatrywane były przez konferencję paryską.

Rozmowy Wielkiej Czwórki, t. j. czterech ministrów spraw zagranicznych wielkich mocarstw rozpoczną się dopiero w piątek. Na porządku dziennym obrad konferencji znajduje się sprawa Włoch.

Gromyko ponowił żądanie usunięcia sprawy perskiej z porządku obrad R. B.

NEW YORK (PAP). Na wczorajszym posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa, które się rozpoczęło o godz. 10 wieczorem czasu środkowo-europejskiego, delegat ZSRR, Gromyko domagał się usunięcia sprawy perskiej z porządku dziennego. Wygłosił, że niektórzy członkowie Rady Bezpieczeństwa — powiedział Gromyko — wątpią, że deklaracje radzieckie i perskie są prawdziwe. Deklarują

oni wszelkich starań, aby sprawę tę pozostawić na porządku dziennym. Wysłki te jednak są skazane na niepowodzenie i źle robią ci, którzy starają się poświęcić statut ONZ, aby tylko mieć okazję do dalszych dyskusji na temat radziecko-perski. Wysłki te mogą pociągnąć za sobą przykre konsekwencje. Następnie rozpoczęła się dyskusja.

Francja ma nową konstytucję

PARYŻ (Obsł. wł.). Francuskie Zgromadzenie Narodowe przyjęło na piątkowym posiedzeniu projekt nowej konstytucji. Po dłuższej debacie projekt przedstawiony przez partię komunistyczną i socjalistyczną uzyskał większość (309 głosów przeciwko 249 głosom). Przeciwko nowej konstytucji głosowała partia postępowych katolików wraz z radykałami i stronnictwami prawnymi.

Przez uchwalenie projektu nowej konstytucji Francuskie Zgromadzenie Narodowe zostało rozwiązane. Obecnie projekt nowej konstytucji musi ulec zatwierdzeniu przez naród francuski drogą powszechnego referendum, które będzie przeprowadzone w dniu 5 maja br.

Projekt konstytucji, który wywołał poważne rozdziewki pomiędzy trzema głównymi stronnictwami politycznymi

we Francji przewiduje utworzenie jednoizbowego ciała ustawodawczego zamiast przedwojennego senatu i izby reprezentantów, wybieranie prezydenta republiki przez zgromadzenie, pozbawienie prezydenta prawa rozwiązywania ciała ustawodawczego oraz utworzenia dwóch organów doradczych: a) narodowej, b) rady narodowej (stanowiącej pewnego rodzaju parlament imperialny bez uprawnień ustawodawczych).

Żądania partii postępowych katolików szły po linii parlamentu dwuizbowego oraz zapewnienia prezydentowi republiki większych uprawnień politycznych. Katolicy, wobec sprzeciwu dwu innych stronnictw, zaproponowali na krótko przed głosowaniem w Zgromadzeniu Narodowym przedłużenie czasu władzy dotychczasowego rządu tymczasowego, co zostało jednak również od-

rzuczone przez blok socjal-komunistyczny.

Brytyjscy korespondenci dyplomatyczni donoszą ze stolicy Francji, że w chwili obecnej trudno jest przewidzieć, czy zerwanie współpracy trzech stronnictw politycznych na gruncie parlamentarnym oznaczać musi również zerwanie koalicji rządowej. Przyszłość rządu francuskiego będzie przesądzona prawdopodobnie po jego śródomowym posiedzeniu.

Wydarzenia dnia

* Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej udzielił polskiemu Rządowi Jedności Narodowej kredytu w wysokości 40 milionów dolarów, przeznaczonego na zakup parowozów i węglarek dla Polski.

* W czwartek rozpoczął się w Gdańsku proces przeciwko 15 zbrodniarzom ze Słutthofu. Z procesu tego umieszczać będziemy szczegółowe sprawozdania.

* Na czwartkowym posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa większość delegatów wypowiedziała się za pozostawieniem sprawy na porządku obrad aż do 6 maja. Przedstawiciel ZSRR, Gromyko, oświadczył, iż uważa, że stanowisko zajęte przez Radę Bezpieczeństwa jest sprzeczne z zasadami statutu ONZ, wobec czego delegacja radziecka nie weźmie udziału w dalszych obradach w tej sprawie.

Dymisja gabinetu japońskiego

LONDYN. (TASS). Jak donosi tokijski korespondent agencji Reutersa, premier japoński Szidehara wraz z całym gabinetem podał się w poniedziałek do dymisji.

W motywach tej decyzji baron Szidehara podkreślił bezcelowość wysiłków rządu w doświadczeniu do porozumienia z przedstawicielami grup politycznych, których ostatnie wybory w Japonii wysunęły na czoło. Zdaniem jego najlepszym wyjściem z sytuacji byłoby utworzenie gabinetu koalicyjnego, co umożliwiłoby przedstawicielom najliczniejszej partii — liberałom (142 mandaty w parlamencie) i niezależnym (93 mandaty) usunięcie wielu trudności oraz zażegnanie szeregu niebezpieczeństw z groźbą inflacji na czele.

Dziś w sobotę 27 bm. w Wejherowie - sala Prusińskiego godz. 20 premiera wesela kaszubskiego „Hanka sę żeni”

Jutro, w niedzielę „Hanka sę żeni” odegrana zostanie o godz. 14 dla młodzieży i mieszkańców okolicznych wsi o godz. 18 dla dorosłych

